

over 'verordening jeugdhulp gemeente Roosendaal 2019'
19-09-2019

"Dank u wel voorzitter.

Geachte voorzitter, wethouder(s), leden van de gemeenteraad en commissie en andere aanwezigen, Vandaag sta ik niet voor u als voorzitter van de Jongerenraad Roosendaal of voorzitter van de Cliëntenraad van Just Jeugdzorg, maar als ervaringsdeskundige binnen de jeugdhulp.

Een jongere die van zijn 8ste tot aan zijn 20ste hulp heeft gehad van verschillende jeugdzorgorganisaties in West-Brabant. Een jongere die "vrijwillig" de hulp in ging qua ambulante traject en later ook "vrijwillig" uit huis geplaatst werd. Het woord vrijwillig zet ik tussen aanhalingstekens omdat het voor een jongere nooit vrijwillig is om naar een psychiater te gaan of om uit huis geplaatst te worden, als je op dat moment niet doorhebt dat er iets speelt in het gezin waar jij deel van uit maakt.

Het is goed dat de verordening jeugdhulp gemeente Roosendaal wordt geactualiseerd naar de huidige tijd. Immers, in 2015 stond de gemeenteraad aan het begin van het traject dat heet 'transitie en transformatie van de jeugdzorg'. Nu, weer 4 jaar verder, hebben er grote veranderingen in het jeugdhulplandschap plaatsgevonden. Het is goed om naar de ontwikkelingen te kijken in de zelfreflectie over deze verordening en hoe jeugdzorg is geregeld in deze gemeente, dan wel het samenwerkingsverband West-Brabant-West, buiten de wettelijke verplichting van het toevoegen van informatie over een PGB om.

Zoals u in artikel 2 van de verordening kunt lezen ('Vormen van jeugdhulp') zijn er nogal wat hulpvormen waar een jongere gebruik van kan maken. Als ik het lijstje bekijk heb ik van de 9 vormen die genoemd staan, er van 6 gebruik gemaakt. Zés verschillende vormen die allemaal een andere kostenplaatje met zich mee brengen, voor zowel de uitvoerende jeugdhulpinstelling als de gemeente zelf. Goed om te lezen is dat in de overweging van de verordening staat genoemd dat de gemeente zorgt draagt voor "de waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kindbeschermsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan." Echter moet de vraag wel gesteld worden, doét de gemeente Roosendaal dat eigenlijk wel? Koopt zij zorg in bij een partij waarvan zij weten dat er goede kwaliteit geleverd wordt en daardoor de jongere snel en goed geholpen wordt? Of koopt zij in voor de goedkoopste optie en maakt het niet uit dat daardoor een behandeling langer kan duren of er meerdere stappen gezet moeten worden om tot een positieve afsluiting te komen?

Zoals eerder gezegd heeft elke vorm van jeugdhulp een ander kostenplaatje. Een ambulante traject kost véél minder dan een residentieel traject. Bij dat laatste moet je denken aan kosten voor het aanbieden van een slaapplek voor de jongere, personeelsleden die op de plek van verblijf met de jongeren te maken hebben, kosten van het pand waar onder andere onderhoud, gas, water en licht onder valt, het inkopen van voedsel en eerste levensbehoefte voorzieningen zoals shampoo, toiletpapier en wasmiddel.

Een contractafspraken maken met een instelling is meer dan alleen handjeklap doen voor die jongere die naar die verblijfplek toegaat. Wat men soms vergeet is dat een woonvorm niet altijd 100% bezet is. Echter worden er nog wel kosten gemaakt op gebied van onderhoud, gas, water en licht, zelfs personeel. Verblijf is heel iets anders dan ambulante en vraagt ook om een andere manier van contractering.

Net zoals in hulpvormen zijn er ook veel verschillende vormen van contracteringen. Een van die vormen is het 50%-50% principe. De jeugdhulpinstelling krijgt 50% van het afgesproken bedrag bij aanvang van de zorg en de andere 50% bij afsluiting van de zorg, mits de gestelde doelen behaald zijn. Je kunt je afvragen of die vorm van financiering niet een vorm van nalatigheid richting de jongeren in de Roosendaalse jeugdzorg. Je koopt immers ook niet een brood bij de bakker waarbij je de helft van het brood vooraf betaald en de andere helft pas als het brood op is én je het brood lekker vond. Zo ga je niet met de bakker om en zo ga je niet met kwetsbare jongeren om.

Het voordeligste is misschien nog wel dat de jongeren van dit bureaucratische getouwtrek weinig

merkt.

Een traject in de jeugdhulp is niet makkelijk in te kleren. Elke jongere is immers uniek en vraagt om maatwerk. Een 'one size fits all' principe toepassen op contracten werkt niet. Want die jongere met wie je een 50%-50% contract hebt afgesproken omdat hij maar kort verblijft, kan door ontwikkelingen omslaan in een langdurig traject. En wat nou als het wel een kort traject is, maar er is afgesproken dat de andere 50% pas komt als de jongere een groei in ontwikkeling van 30% heeft gemaakt, waar uiteindelijk blijkt dat die groei maar 20% was. Wordt die 50% dan niet uitbetaald aan de zorginstelling? Niet nagekomen afspraken moeten besproken, behandeld en omgezet worden in positieve doelstellingen. Een zorginstelling zou niet moeten worden beboet, omdat de bedachte groei niet behaald is. Een kwetsbare jongere is complex, binnen complex zorgsysteem met onverwachte wendingen. Maak het systeem dan niet nog complexer om als gemeente oneerlijke vormen van contractering uit te oefenen. Want als zo'n zorginstelling eenmaal wegvalt, dan zit de gemeente met de blaren én de jongeren.

Verder wil ik nog graag benoemen dat het voor ouders best een schaamtelijk moment is om te melden dat je jouw kind wilt aanmelden voor jeugdhulp. Het voelt voor veel ouders als falen wanneer zij deze stap nemen. "Had ik mijn kind niet beter kunnen opvoeden?", "Heb ik fouten begaan?" en "Ben ik wel een goede ouder" zijn veel gehoorde opmerkingen. Het is daarom van belang dat er voldoende discrete manieren zijn om met jeugdhulp in aanraking te komen en dat deze ook goed gefaciliteerd worden. Een van de meest voorkomende manieren van vrijwillig vragen om jeugdhulp is via de huisarts, daar waar direct naar de gemeente stappen misschien nog lastig is. Maar ook de verschillende Centra voor Jeugd&Gezin zijn een steeds vindbaardere en toegankelijker optie geworden voor veel ouders.

Deze ouders en jongeren komen uit een lastige situatie waar vaak twee schuldigen zijn. Het is niet altijd de schuld van de jongere en het is niet altijd de schuld van de ouder(s). Zorg er dan ook voor dat je als gemeente niet de rol van gepikeerde ouder inneemt en naar jeugdhulp kijkt als onhandelbare puber. Het is al lastig genoeg nu in de gehele jeugdzorg, lokaal en landelijk. Laten we er voor zorgen dat we er het beste van maken, gericht op kwalitatief goede zorg.

Denk goed na over de invulling van jeugdhulp in de gemeente, aan de voor- én achterkant. Of het nu gaat om de toegang of de contractafspraken. Je krijgt immers maar één kans om deze kwetsbare jongeren te helpen. Doe dat dan ook goed. Denk vanuit wat is het beste voor de jongere en niet wat is het beste voor de gemeenteportemonnee (tot op zekere hoogte). Laten we er voor zorgen dat de gemeente Roosendaal niet bijdraagt aan de problemen in de jeugdzorg.

Ik dank u voor uw aandacht."